

Natura 2000

Binnen het plangebied en in de omgeving daarvan zijn verschillende Natura 2000-gebieden gelegen (zowel in Nederland als in Vlaanderen). Op grond van de externe werking van de Natuurbeschermingswet 1998 dienen ook mogelijke effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan buiten het plangebied onderzocht worden, zoals vermessing/verzuring en verstoring. In dit geval zal het daarbij vooral gaan over het thema stikstofdepositie; het bestemmingsplan biedt namelijk mogelijkheden voor uitbreiding van veehouderijbedrijven, hetgeen lokaal kan leiden tot extra emissie van stikstof uit stallen en deze stikstof zal deels neerslaan in de Natura 2000-gebieden in en rond het plangebied. In deze bijlage is verkend welke gebieden en maatgevend zijn voor de toetsing van effecten van het bestemmingsplan Buitengebied Terneuzen (meest gevoelige habitattypen op de kortste afstand).

In en in de omgeving van het plangebied zijn de volgende gebieden aanwezig:

Nederland

- Westerschelde en Saeftinghe;
- Canisvliet;
- Vogelkreek;
- Groote gat.

Vlaanderen

- Polders;
- Krekengebied;
- Bossen en heiden van zandig Vlaanderen.

Deze gebieden en hun gevoeligheid voor stikstofdepositie worden hieronder beschreven. Uit deze analyse blijkt welke gebieden relevant zijn voor het planMER.

Westerschelde en Saeftinghe

De Westerschelde is de zuidelijke tak in het oorspronkelijke mondingsgebied van de rivier de Schelde. Het is de enige zeetak in de Delta waar nu nog sprake is van een estuarium met open verbinding naar zee. Het betreft een zeer dynamisch gebied, mede door de trechtersvorm ervan, waarin het getijverschil naar achteren erg groot wordt. Het estuarium bestaat uit diepe en ondiepe wateren, bij eb droogvallende zand- en slikplaten en schorren. Onder de schorren langs de Westerschelde bevindt zich het grootste schorrengebied van ons land: het Verdronken Land van Saeftinghe. Door het grote getijverschil bevat het Verdronken Land van Saeftinghe zeer hoge oeverwallen en brede geulen. Buitengaats ligt de verzande slufte van de Verdronken Zwarte Polder nog in het gebied. In het mondingsgebied is verder nog sprake van duinvorming bij Rammekenshoek, de Kaloot en op de Hooge Platen. Binnendijs liggen een aantal gebieden met aan het estuarium gekoppelde natuur: Rammekenshoek, Inlaag 1887, Bathse Kreek, Inlaag Hoofdplaat en Herdijkte Zwarte Polder.

Dit gebied is op 23 december 2009 door de minister van LNV (nu EZ) definitief aangewezen als Natura 2000-gebied.

Dit gebied is kwalificerend voor de volgende habitattypen en soorten.

H1110 permanent overstroomde zandbanken	H2160 duindoornstruwelen
H1130 estuaria	H2190B vochtige duinvalleien (kalkrijk)
H1310A zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	H1014 nauwe korfslak
H1310B zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	H1095 zeeprik
H1320 schorren met slijkgrasvegetatie	H1099 rivierprik
H1330A schorren en zilte graslanden (buitendijks)	H1103 fint
H1330B schorren en zilte graslanden (binnendijks)	H1365 gewone zeehond
H2110 embryonale wandelende duinen	H1903 groenknolorchis
H2120 witte duinen	

A026 kleine zilverreiger	A195 dwergstern	A069 middelste zaagbek
A034 lepelaar	A272 blauwborst	A130 scholekster
A075 zeearend	A005 fuut	A137 bontbekplevier
A081 bruine kiekendief	A041 kolgans	A141 zilverplevier
A103 slechtvalk	A043 grauwe gans	A142 kievit
A132 kluut	A048 bergeend	A143 kanoet
A138 strandplevier	A050 smient	A144 drieteenstrandloper
A140 goudplevier	A051 krakeend	A149 bonte strandloper
A157 rosse grutto	A052 wintertaling	A160 wulp
A176 zwartkopmeeuw	A053 wilde eend	A161 zwarte ruiter
A191 grote stern	A054 pijlstaart	
A193 visdief	A056 slobbeend	

Het meest stikstofgevoelige habitat betreft H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk) met een kritische depositie (KDW) van 1390 mol/ha/jr. De achtergronddepositie ter plaatse van de duinstrook is in enkele gevallen hoger dan deze kritische depositie, zodat ook bij een geringe extra stikstofdepositie significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten. Dit habitatype komt ten noordwesten en noordoosten van Terneuzen voor. De kwalificerende soorten groenknolorchis en nauwe korfslak zijn gebonden aan deze duinvalleien en kunnen qua stikstofgevoeligheid worden gelijkgesteld met deze habitattypen.

De overige kwalificerende (vogel)soorten leven in dynamische, zoute, voedselrijke en/of kalkrijke habitattypen en zijn om die reden niet gevoelig voor extra stikstofdepositie.

Vogelkreek (1), Canisvliet (2) en Grootte Gat (3)

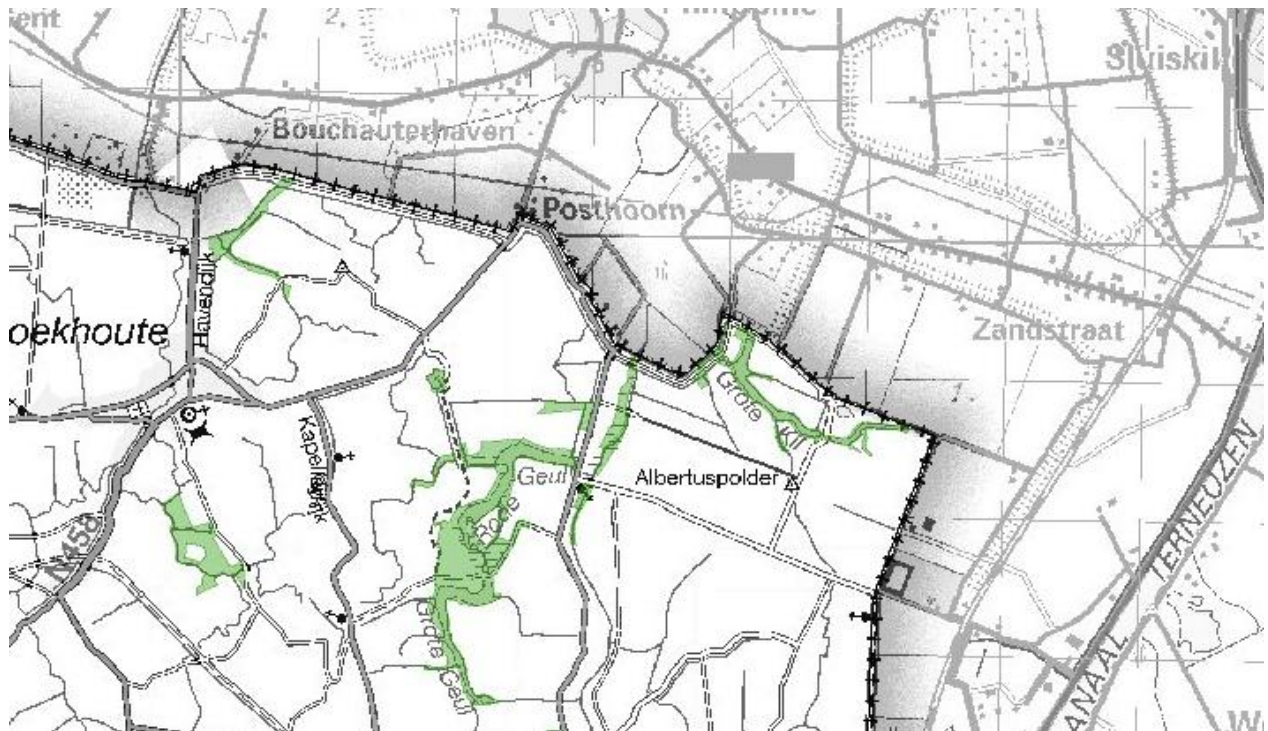
De gebieden Vogelkreek en Canisvliet zijn aangewezen als Natura 2000-gebied ter bescherming van het kruipend moerasscherm. Het betreft een plantensoort van zilte, natte graslanden van het type H1330B Schorren en zilte graslanden, binnendijks. Dit is uitgerekend het enige habitat waarvan geen kritische stikstofdepositie bekend is. Alterra¹⁾ zegt hierover echter dat de gevoeligheid voor stikstof niet aannemelijk is gezien de afhankelijkheid van dit type van zoute kwel, tevens een grotere stikstofbron dan depositie. Aangenomen wordt daarom dat de kritische depositie van dit type (en daarmee van kruipend moerasscherm) vergelijkbaar is met andere natte, zoute habitattypen en daarmee boven de 2400 mol/ha/jaar ligt.

Het Grootte Gat kwalificeert zich eveneens vanwege het voorkomen van kruipend moerasscherm en vanwege de aanwezigheid van de habitattypen H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) en H6430B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje). De kritische depositiewaarden van deze habitattypen liggen eveneens boven de 2400 mol/ha/jr.

De achtergronddepositie ter plaatse van deze drie Natura 2000-gebieden lag in 2010 overall ruim beneden de 2400 mol/ha/jr. Een geringe extra depositie als gevolg van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, zal daarom geen invloed hebben op de instandhoudingsdoelen voor de te beschermen habitattypen en voor het kruipend moerasscherm. De effecten op deze drie gebieden worden daarom in het planMER niet onderzocht.

1) Dobben, H.F. van (2008): 'Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden' Alterra-rapport 1654.

Polders

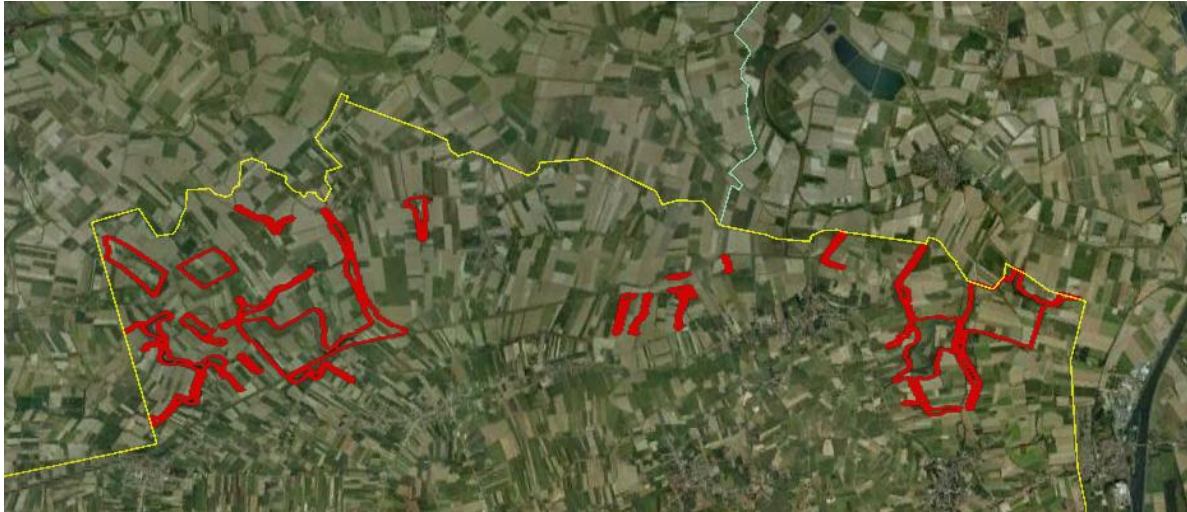
Het Natura 2000-gebied Polders ligt net over de Belgische grens, ten zuiden van Philippine. Dit Natura 2000-gebied kwalificeert zich vanwege de volgende habitattypen en -soorten.

H1310	Eénjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met <i>Salicornia</i> -soorten en andere zoutminnende planten
H1330	Atlantische schorren
H6410	Grasland met <i>Molinia</i> op kalkhoudende bodem en kleibodem
H6430	Voedselrijke ruigten
H91E0	Overblijvende of relictbossen op alluviale grond
H1318	Meervleermuis

Voor een deel van de kilometerhokken waar het Natura 2000-gebied Polders in ligt, op de grens met Nederland, kunnen op basis van de Nederlandse depositiekaarten de achtergronddeposities worden bepaald. In 2010 ligt de achtergronddepositie in deze kilometerhokken, ter hoogte van Vlietbeek, Grote Kil Kreek en Kleine Kil Kreek respectievelijk op 1420, 1430 en 1690 mol N/ha/jr. De achtergronddepositie is hier dus hoger dan de KDW van 1100 mol N/ha/jr. van het Habitattypen 6410.

Het gebied is ook aangewezen voor de meervleermuis. Het leefgebied van de meervleermuis strekt zich ook uit buiten het Natura 2000-gebied, in de gemeente Terneuzen.

Krekengebied

Dit Natura 2000-gebied kwalificeert zich vanwege de volgende vogelsoorten:

A222 velduil	A037 kleine zwaan	A151 kemphaan
A021 roerdomp	A038 wilde zwaan	A140 goudplevier
A197 zwarte stern	A272 blauwborst	A119 porseleinhoen
A081 bruine kiekendief	A068 nonnetje	A132 kluut
A082 blauwe kiekendief	A094 visarend	

De betreffende kwalificerende vogelsoorten leven in dynamische, deels zoute, voedselrijke habitattypen en zijn om die reden weinig tot niet gevoelig voor extra stikstofdepositie. Het deels agrarische beheer van dit gebied zorgt bovendien jaarlijks voor een veel grotere aan- en afvoer van stikstof dan de aanvoer via atmosferische depositie. Eventuele extra stikstofdepositie als gevolg van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, wordt daarom in het planMER niet onderzocht.

Bossen en heiden van zandig Vlaanderen

Dit Natura 2000-gebied kwalificeert zich vanwege de volgende habitattypen en soorten:

H2310 stuifzandheiden met struikhei	H6430 ruigten en zomen
-------------------------------------	------------------------

H2330 zandverstuivingen	H9120 beuken-eikenbossen met hulst
H3130 zwakgebufferde vennen	H9160 eiken-haagbeukenbossen
H3150 neren met krabbenscheer en fonteinkruiden	H9190 oude eikenbossen
H4010 vochtige heiden	H91E0 vochtige alluviale bossen
H4030 droge heiden	H1166 kamsalamander
H6410 blauwgraslanden	H1831 drijvende waterweegbree

De meeste kwalificerende habitattypen zijn zeer stikstofgevoelig waarbij H3130 zwakgebufferde vennen het meest kritisch is met een kritische depositiewaarde van slechts 410 mol/ha/jr. De achtergronddepositie in Vlaanderen is niet bekend, maar aannemelijk is dat deze weinig afwijkt van het aangrenzende Nederlandse gebied. Aangenomen wordt daarom dat de achtergronddepositie ver boven de kritische waarde van 410 mol/ha/jr ligt.

De kritische depositie van kamsalamander en drijvende waterweegbree is niet bekend, maar gezien het feit dat beide soorten voorkomen in zwakgebufferde vennen, wordt voor dit Natura 2000-gebied uitgegaan van eenzelfde kritische depositie van 410 mol/ha/jr.

Conclusie

Voor de passende beoordeling in de planMER zijn de aspecten vermessing/verzuring en verstoring van belang. In de passende beoordeling worden de effecten in de maatgevende gebieden bepaald. De maatgevende gebieden met betrekking tot vermessing/verzuring zijn Westerschelde & Saeftinghe, Polders en Bossen en heiden van zandig Vlaanderen. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau² heeft een afbakening van de gebieden plaatsgevonden. Voor verstoring zijn Westerschelde & Saeftinghe en Krekengebied Vlaanderen de maatgevende gebieden.

² In de Nrd is per abuis het gebied Polders niet meegenomen, dit gebied is echter wel relevant voor de passende beoordeling.